

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Máriafly-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények czimzendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 16 forint. Negyedévre . . . 4 forint.
Félévre . . . 8 forint. Egy hónapra . . . 1 ft 50 kr.

Egyes szám ára 5 krajczár.

Megjelenik mindennap, kivéve a vásár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög czentiméternyi tér ára 4 krajczár. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 1 forint.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora 5 forint.

Nyilttéri cikkek garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Kinevezés vagy választás?

A kolozsvári r. kath. egyházközség képviselő testületének tegnap délelőtt tartott közgyűlésén érdekes kérdés felett folyt a vita.

Az képezte a gyűlés egyetlen tárgyát, hogy a márczius havi közgyűlésen megválasztott főgondnokot: dr. Farkas Lajos egyetemi tanárt ezen állásába beigtassák s tőle a hivatalos esküt bevegéék.

Felolvasták gr. Majláth Gusztáv, erdélyi megyés püspöknek azon átiratát, melyben a püspök a képviselő testület által tulnyomó szavazat többséggel megválasztott főgondnokot ezen állásra kinevezi. (?)

Az átiratban foglalt ezen kifejezés ellen felszólalás történnén, hosszabb vita indult meg azon kérdés felett, hogy a püspököt ezen esetben a kinevezés, vagy pedig a megerősítés joga illeti-e?

Pro és kontra vitatták a kérdést. Egyik része a kinevezés, másika a megerősítés mellett argumentált. Minthogy az argumentumokkal nem tudták az elentétes nézeteket kiegyenlíteni, elővetették a szervezeti szabályzatot, a melyben egész világosan az áll, hogy a főgondnokot a közgyűlés választja, s a püspökhöz terjeszti fel — megerősítés végett.

Daczára a szabályzat ezen világos rendelkezésének, a kinevezési jog mellett argumentáló felszólalók tovább is vitatták a nézeteik helyességét?

A vita eredményében azután azt határozták el, hogy a püspökhöz felirnak e leiratában foglalt téves kifejezés helyesbítése végett.

A kérdésnek ily alakban történt ellntézése mindenesetre a simább formája annak, a melyben az egyházközség autonóm jogait védő közgyűlési tagok, kifejezést akartak adni ama meggyőződésüknek, hogy a püspök a közgyűlés által érvényesen megválasztott főgondnok kinevezése által az egyházközség jogkörét csorbitotta meg.

Ezzel a sima elintézési móddal tulajdonképpen alkalmat kívánt a közgyűlés nyújtani a püspöknek arra, hogy egy téves kifejezés utólagos helyesbítése által maga oszlassa el azt az aggodalmat, mintha ő az egyházközség autonóm jogait megcsontítani akarta volna.

És mi nem kételkedünk abban, hogy a püspök ezzel a rektifikációval

maga teszi tárgyatlanná azt a vádat, mintha neki e kinevezéssel ilyen jogcsontítási szándéka lett volna.

A kérdés teljesen világos és egyszerű. Az egyházközség önkormányzati életét ugyanis püspökhatalóságilag megerősített szabályrendelet szabályozza. E szabályzat szerint az egyközség képviselőt egyebek közt az a jog illeti, hogy a főgondnokot megválassza. A választás érvényességének a feltétele csak az, hogy a püspök a megválasztott főgondnokot ebben az állásában — megerősítse.

Itt tehát nem lehet a felett vitatkozni, hogy eshetik-e püspöki kinevezés alá olyan állás, a melyet a közgyűlés választás útján tölt be?

Magának a választás fogalmának lényege teljesen kizárja egy másik tényezőnek a kinevezési jogát. Választás és kinevezés egymással ellentétes fogalmak. Vagy az egyik, vagy a másik gyakorolható egy jogosult által, de a kettő együtt és külön tényezők által egyáltalán nem.

Ha egy testületet megillet a választás joga, akkor ugyanazon állásnál egy másik tényező kinevezési joggal nem élhet.

A választás azzal az aktuussal érvényes befejezést nyer, a melyben az arra jogosultak a szavazataikat beadják és a szavazatok többsége megállapítatik. Hogy egyebek közt a megválasztott főgondnok megerősítés végett a püspökhöz felterjesztetik, azért történik, hogy a püspök, mint főhatóság tudomást vegyen a választásról, s a mennyiben netán a megválasztott egyén ellen kifogása volna, azt érvényesítse: a mennyiben pedig ily kifogást nem emel, a megválasztottat az állásában megerősítse.

A kinevezés csak oly állásoknál történhetik meg az egyházi főhatóság részéről, a melyeknél az egyházközség képviselőt csak a kijelölés joga illeti. A kinevezés a másik tényező részéről a presentálást feltételezi. Már pedig az evidens dolog, hogy jelen esetben az egyházközség részére nem a kijelölés, hanem a választás joga van alapszabályszerűleg biztosítva. A miből önként következik, hogy a hol az egyházközség választ, ott a püspök, vagy bárki más nem nevezhet ki. Ezek egymást feltétlenül kizárják.

Az egyházközség képviselőténak

közgyűlése tehát csak a saját jogainak köteles védelmében járt el, a mikor tiltakozott a püspöknek azon eljárása ellen, mely szerint ő kinevezési jogot gyakorolt oly esetben, a melyben a választás joga az egyházközséget, mint autonóm-testületet illeti.

Ez a tiltakozás különös jelentőséggel bír éppen napjainkban, a mikor bizonyos hatalmi körök úgy az államban, mint az egyházban oly jogköröket igyekeznek magukhoz ragadni, a melyek kizárólag az autonóm — testületeket illetik.

Ha ezek a testületek akár elnözsébből, vagy nembánomságból csak egy esetben is megtűrik a hatalomnak saját jogkörükbe való jogtalan beavatkozását, ellehetnek készülve arra, hogy egy ilyen — incidens a jogelkobzások egész sorozatát fogja maga után vonni.

Már pedig többek közt a kolozsvári r. kath. egyházközség, a mely nagy küzdelem után jutott az autonómiajához és fejlődését attól számítja, a mióta önjogulag intézi a saját ügyeit — sokszorosan van arra kötelezve, hogy az ő méltán feltett autonómiáján részt űtni ne engedjen még oly ártatlan módon sem, mely egy odavetett kifejezésben, tulajdonképpen a jogkörök czélzatos felzavarását eredményezi.

És éppen az egyházi életben különösen kívánatos az, hogy az előadott esethez hasonló érdek összeütközések elkerültesse.

Ez érdékben úgy az egyházi főhatóság mint az egyházközség arra vannak már a közös czél által is kötelezve, hogy mindenik tényező respektálja a másik jogát, s ne ejtsen sebet éppen azon intézmény testén, a melynek kifejlesztésén való munkálás valamennyi tényezőnek egyetemleges kötelessége.

Mi reméljük, hogy a fennforgó eset is erre az érdekre való tekintettel fog elintéztést nyerni.

Politikai hírek.

A képviselőház mentelmi bizottsága a ház elnökének felhívására tegnap ülést tartott, a melyen Klobusiczky János helyettes elnöklésével és Schmidt Gyula előadása mellett huszonegy mentelmi ügyet intézett el. A bizottság elhatározta, hogy a mentelmi jog felfüggesztését hozza a Háznak javaslatba az Ivánka Oszkár, Forgách Antal

Ebben a városkában lakott egy boldog házaspár.

Nem voltak módosak, de nem is voltak földhöz ragadt szegények. A férfi szorgalmas munkás iparos, az asszony takarékos, dolgos fehérszép. A mindennapiért, mint jámbor keresztények, imádkoztak; de azt, becsületes iparkodással, meg is keresték.

Volt egy kis, vályogból rakott, nádfedéles házuk, virágos udvaruk, egy két gyümölcsfájuk s künn a határban valamelyes földcskéjük is. De ez csak olyan parányi; meghalni sok, megélni kevés.

És volt egy kékszemű, szeliden mosolygó okos fiacskájuk, a ki ott született a fehér tűzfal, alacsony nádereszi házikóban, magával hozván a legtisztább verőfényt: a családi boldogságot.

Milyen édes örömmel ringatta a jámbor anya azt a szegényes bölcsőt, melyben pihegő magzatja pihent és milyen szívós kintartással kereste két keze munkájával a betevő falatot a dolgos apa.

Hogy erre a ragyogó verőfényre is olyan hamar sötét felhő szállott! . . . Épp mikor szelid erkölcsökben fejlődni kezdett a fiú, akkor vette ki nagy váratlanul a munkás apa kezéből a szerszámot a fekete halál.

A nagy csapástól összeesett a támasz nélküli maradt özvegy. Talán fel sem kelt volna többé, ha ott nem látja maga mellett a kis fiacskáját, a kit rajongó szeretettel imádozott.

Ez a szeretet erőt adott neki. Megtépett szívvel vette roskadozó vállára a szegénység nehéz keresztjét és czipelte türelemmel a vergődések rögei között.

A halovány, vézna fiú gyöngye volt a

gróf, Rakovszky István, Zeyk Gábor, Nopcsa Elek báró, Endrey Gyula, Bethlen Balázs gr., Kubik Béla, Holló Lajos, Légrády Károly, Tisza István gróf és Olay Lajos képviselők párviadal vétsége miatt való mentelmi ügyében; továbbá a Kossuth Ferencz és Rudnyánszky Béla (a vagyonbukott Hunnia-gépgyár ügye), a Sima Ferencz (a Vörösmarty-nyomda ügye), a Lepsényi Miklós (sajtórendőri kihágás), a Serbán Miklós (súlyos testi sértés és közveszély elleni kihágás miatt hozott ítélet végrehajtása), a Csávolszky Lajos (a Fortuna-arany-bánya tagjai ellen folytatott tett sajtóügy), a Sima Ferencz (rágalmazás és becsületsértés, továbbá a szentesi gazdasági gőzmalom volt igazgatójának hűlen kezelési ügye) és a Münnich Aurél (becsületsértés, esetleg rágalmazás) mentelmi ügyeiben. Ellenben a mentelmi jog felfüggesztésének megtagadását hozza a bizottság javaslatba: a Kulman János (egy albiró által fegyelmi feljelentés elvetése folytán tett panasz), a Sima Ferencz (nyilvános rágalmazás) és a Halász Zsigmond (hatóság ellen való kihágás) mentelmi ügyeiben. Pulszky Ágost visszavonván a Bánffy Dezső báró mentelmi jogának megsértése címén a Ház nyilvános ülésében Rakovszky István ellen tett bejelentését, ez az ügy nem került tárgyalás alá a bizottság ülésében.

Fiume autonómiája és az új rendszer. Tudvalevőleg a Bánffy-kormány ideje alatt Fiume ügyeinek rendezése érdekében egész sereg szabályzatot dolgoztak ki s egy részüket életbe is léptették. Fiumei község-tanács ezekkel szemben való ellenállásának az lett a következménye, hogy a kormány a község-tanácsot feloszlatta és a rendeletek életbe lépésével Szápáry László gróf fiumei kormányzót megbízta. A kormányváltozás folytán most sor kerül a fiumei ügyekre is. Mint politikai körökben mondják, Széll Kálmán miniszterelnök-bélgügyminiszter arra törekszik, hogy Fiumében a rendes állapotot helyreállítsa és a régi község-tanácsot ismét választás útján alakítsa meg. Ugyanezen hírek szerint a Bánffy-kormány idejében alkotott rendeletek egy részét megváltoztatják, mert a mostani kormány Fiume város belső autonómiájának nagyobb hatáskört akar engedni.

Meghívó.

Minthogy a f. hó 25-re összehívott egyházközségi közgyűlés alkalmával az egyházközségi állás betöltés alá jő, s minthogy alólítottak Kenessey Béla igazgató tanárt ezen állásra minden tekintetben képesített és anyaszentegyházunk jelen viszonyai között a legmegfelelőbb egyénnek tartjuk: az ő nyilvános jelölése érdekében ezennel felhívjuk a közgyűlésnek minden, velünk egyetértő tagját, hogy a Kolozsvárt 1890. május 12-én, d. u. 5 órakor dr. Gidófalvy István kir. közjegyző irodahelyiségében (Főter 34. szám) tartandó jelölő értekezletre megjelen-

kézímvességre; gyalut, kalapácsot nem forgathatott. De annál mohóbban bujta a könyveket és az iskolából haza hozott dícsérettelk szarítgatta bánatos anyjának verejtékes arcáról a könnyeket.

Mert verejtékes munkát végzett a szegény asszony; ám így is csak nehezen taníthatta példás viselet, nagy szorgalmu fiát.

Bizony megesett, hogy aggságai közepett a felső-sarki boltshoz is be kellett kopogtatnia egy kis kölcsönpénzért.

— Könyvetek kell venni a fiannak és fel is kell tisztességesen ruháznai, hogy ne szégyenkedjék az uri gyerekek között! . . .

A fiú előtt titkolta ezt a szegény anya. De az látta a vergődést és leste az alkalmat, hogy levehesse a gondok terhet szülője gyöngye vállairól.

Mikor tizenhat éves lett, leakasztotta a szőgről boldogult jó apja porlepte, pókhálós börtarisznyáját, beletette iskolai bizonyítványait, kért az anyjától egy darab fekete kenyeret (de persze az tett a kenyér mellé szalonát, sonkát, frissen sült pogácsát) . . . aztán kora szürkületkor, mikor még fenn ragyogott a hajnali csillag, elindult Tihanyba, hogy a szent Benedek által alapított szerzetes rend főapátja előtt azzal az alázatos kérről jelentkezze: vegye fel őt a nemes hivatást teljesítő tanító-rendbe.

Keszthelyi Tihánytól nem egy két parittyahajítást. Gyalogszerrel, jóláb embernek is, erős két napi ut; nagyon kevés híján nyolcvan kilométernek mérte azt ki az inzseller.

De az ut gyönyörű. Talán a legszebb az egész tudomány.

A lankákkal körített Keszthelyt, ezt a szép fensikot, melynek karajos lejtőjét a Ba-

ni, illetőleg a jelöléshez való hozzájárulását nevezett kir. közjegyzővel tudatni szíveskedjek.

Kolozsvárt, 1899. május hó 5.

Dr. Vályi Gábor, s. k.

Dr. Szédeczky Lajos, s. k.

Br. Bánffy Ernő, s. k.

Dr. Gidófalvy István s. k.

Szász Dénes, s. k.

Parádi Kálmán, s. k.

Ki választható egyházkerületi közjegyzővé?

Abból az alkalomból, hogy az egyházkerületi közjegyzői állás a jövő egyházkerületi közgyűlésen betöltés alá jön, több oldalról különös magyarázatot adnak az egyházkerületi közjegyzőről szóló 135. §-nak, illetőleg a szakasz eme szavainak: „szolgáltatott lelkipásztorai közül.” Ugyanis némelyek hajlandók eme szavakból azt olvasni ki, hogy a szolgáltatott lelkipásztorok gyakorló, valamely egyházközségbe választott, s ott működő lelkipásztor jelent, ennél fogva tehát p. o. theologiai tanár, szabályaink szerint, közjegyzővé nem választható.

Az Utasítás 135 §-ának ilyen magyarázata a legteljesebb mértékben téves és ellenkezik, illetőleg összeütközésbe jő a törvénymagyarázat mindennemű kellekivel. Ezt fogom bizonyítani az alábbiakban.

Elsőben is azt kívánom hangsúlyozni, hogy a vitás kifejezés először 1885-ben fordult elő a kodifikáló bizottság törvénytervezetében, honnan 1887-ben a rendkív. közgyűlés 69. sz. a. megállapításánál fogva bejutott „az erdélyi ev. ref. egyházkerület törvényei” 232 §-ába, s ettől fogva, illetőleg a konvenci törvények kihirdetésétől kezdve hatályba is lépett.

Ha most már az 1888 évelőtti állapotokat és a törvény nevezett szakaszát össze akarjuk vetni, ha a meggyőződésről vagy elterést konstataálni kívánjuk, apróképpen szemügyre kell vennünk a megfelelő körülményeket.

Az 1883. évi közgyűlés 23. sz. határozata szerint az igazgató-tanács azt az utasítást nyerte, hogy „hatályban levő egyházi törvényeinknek ezekkel, — t. i. a zsinati törvényekkel — lehető összhangba hozására” készítsen javaslatot.

Kérdésbe kell most már tennünk, hogy „hatályban levő egyházi törvényeink” miképen rendelkeztek a közjegyző-jelölt kvalifikációjára nézve. Felelet: a tételes törvények 1836-ig semmiképen, mert sem a Geleji kánonok, sem másnemű szervezeti intézkedéseink e kérdéssel kodifikáció közben nem foglalkoztak; a szokásjog pedig egyáltalában nem tett semminemű különbséget gyakorló lelkipásztor és felszentelt, illetőleg theol. tanár között. A példák egész légója igazolja állításunkat. Ugyanis, minthogy 1729-ben megállapították a successió, ettől fogva csak is közjegyző választott, — egy esetet kivé-

laton hullámai mossák, szőlőhegyek között hagyjuk magunk mögött. Gyenes, Diás, Vonyarcz, Vashegy szeliden hullámzó völgyeit és halmait sziklák bérczekkel szakgatótt erdők koszorúzzák. A szőlőrendek közül, lombos fák árnyékától barátságosan kandikálnak ki a fehér tűzfal, hegyi hajlékok: köztük egy-egy czifrább villa, a kanyargó út mentén, ném messze egymástól, három kis kápolna csengő-bongó harangokkal, a miknek feleslegét kitévedve veri vissza a Szent-Mihály-hegyi visszhang . . .

Alant a Balaton partján, mintha csak a ringó tóban fürdenék, gubbaszkodik egy kis falu, Meszes Győrök.

Mikor az aprányi falu dombos oldalának döngöletére felér az utas, azt hiszi: tünde varázslat játszik szemével.

Itt nyílik ki igazetes pompájában a festői táj. Keszthelytől idáig a Balatonból csak a fenéki öböl látszik; itt hirtelen kitarul végtelennek látszó, csillámló vizével a fenséges tó, mely most már csalókan játszsza a tengert.

Ködbevesző szegélyét egyfelül a somogyi partok nyelik el, másfelül a megénekelt romok határolják. Tulnan, a lesence-tomaji erdők mögött, a zsidó völgy sarkánál Rezi, Tátika; az uszai rengetegek után, Kemenes-alja szép síkságára tekintve, Sümeg és Somló; közvetlenül szemben, a suhogó náderdől kiemelkedő Szigliget, odább az aggregéjéről hies Csobáncz, mellette a bazalt sziklás, cserkoszorozott Budacsöny, átellenében a kopasz koponyájú vén Szent-György-hegy, aztán messze, a kéklő távolban, alig láthatóan Tihanynak bérczei.

Itt, hol mohosodó kövek porló törmelékei beszélnek dalás időről, itt hol dúló esa-

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1899. Május 8.

Rege a hercegprimásról.

Irta: Sümegi Kálmán.

Mikor a „Pax” szelid lelki apostolát néhány évvel ezelőtt a primási székre emelte a királyi kegy, az újságok poetikus, szép mesét bocsájtottak világgá az ő születéséről.

Nem tudni minő forrásból, kőszá, kapós hírként azt regélték róla, hogy egy szegény mesterember felesége ott szülte őt a szép Balaton partján, a suhogó náderdől közelében, a festői fekvésű Keszthelyhez tartozó „Ámor”-berek bársonyos pázsitján.

Ilyeténképen akként jött volna ő a világra, mint a bibliai kis Mózes. A boldog anya patyolat-pólya helyett puha, hűvös, zöld levelekbe takarta, s mert ringó bölcső nem volt ott künn a mezőn, illatos füvekkel kipárnázott vesszőkosarába fektette; abba a kosárba, a melyben déli harangszókor ebédet vitt az apjuknak, ki ott munkálkodott a mezőn, a szegény család mindennapi kenyerét keressve. És az édes fájdalmakkal meglepett anya befőtte a gügyögő apróságot, hogy a tüzelő verőfénytől védje, balatoni sással, széles levelű, hajlongó csuhival, amit buvóhelynek szokott választani a boldog anyák kedves madara: a kelepelő gólya.

Szinte sajnálja az ember, hogy ez a hangulatos epizód csak költött mese, amit szavahihető kortársak ridegen meghazudtolnak. Mikor olyan tetszetős harmoniában

lenne ez majd azzal a regével, amit a biboros szerzetesről évek multán, mikor már a mostani nemzedéket új ivadék váltja fel, mikor hozzá már sem a tömjén illata, sem a gáncs nyila nem férhet, mesélgetnek majd ott, a hullámozó Balaton partján, a „magyar regék” megénekelt földjén, tiszta szeretettel, megilletődött szívvel a jámbor és jó emberek.

Mert regévé válik az ő nemes életének története az általa annyira szeretett szülőföld szelid lankái között. Azok az édesbűs aggregék, melyeket nemzetének dícsőítésére, harcba szálló dallias leventékről énekelt Kisfaludy Sándor, megszapordának egygyel: a róla szóló megható regével.

A náderdős herkek pásztora csöndes alkonyokon, a Balaton járó halászkok méla éjszakákon, a hangos szőlőhegyek fáradt munkásai pihenéskor, terebélyes diófák árnyékában, — mindenütt ezen a szép tájon: czifra tornyu kastélyok márványos tornácain, csak vagy, mint alacsony házikók nádereszes pitvaraiban kegyelettel regélgetnek majd arról a szegény árva diágyokról, ki innen indult el vándorutjára és a mikor hosszu idő után, mint az ország első papja és az ország első méltósága, fényben, bihorban, hozsannák között hazajött, legelőször is a szegényekre gondolt, a mindenkitől elhagyott szegényeket ölelte szívéhez.

Hisz ez az igaz történet már most is úgy hangzik, mint valami áhitatot keltő szép rege!

*

. . . Hol volt, hol nem volt, tul a Dunán, a fodrosan ringó hullámu szép Balaton mellett, volt egy kicsike mezőváros, a mit úgy hívtak, hogy Keszthely.

ve — püspök pedig nem egészen 1885-ig. A közjegyzőségre főconsistoriumi kandidált és talán nincsen egyetlen egy eset sem, a mikor tanárt t. i. felszentelt vagy theol. tanárt is ne jelölt volna. De eltekintve az egyszerű jelölésektől, a választásoknál ott látjuk, mint közjegyzőket: Szigeti Gyula István, Borosnyai Lukács János, Bodola János, Antal János, Bodola Sámuel theol. professzorokat, kik püspökségre succedáltak és Verestói Györgyöt, ki egyszerre püspökké választatott. Sőt a successió folytán, Verestói esetétől eltekintve, 1726-tól fogva theol. profesor nem is választatható püspökké, hanem csakis generális notáriussá.

Az 1836 s 1838 évi egyházi főtanácsi rendelkezés szerint a gen. notárius kijelölése az egyházi főtanács teljes gyűlésében történik s a kijelölésorok csakis papitiszviselőkre s felszentelt tanárookra szavazhatni, (Dósa Elek: Egyházi jog. 156. l.) Az 1871 évi szervezeti alapítványt e tekintetben csak azt a változást tettem, hogy a közjegyző (valamint a püspök, közügy igazgató és státus gondnokok is) minden kijelölés nélkül választatik az egyházkerületi közgyűlés által (V. fejelet pont).

Tehát 1888 előtt ugy a gyakorlat, mint az egyházi fő-tanácsi, zsinatilag is helyben hagyott szabályzat közjegyzőségre, gyakorló lelkészeket, sőt papi tiszviselőket (tehát esperes, jegyző) és felszentelt tanárokat képeztett. Ezt bizonyára senki sem fogja kétségbe vonni sem eldusztatni. A kodifikáló bizottság egyik érdemes tagjának, dr. Kolozsvári Sándornak egyházi jogi műve szerint is „a közjegyző ... az egyházkerületnek szintén az egyházi rendből választott főhivatalnok” (343. lap), a mikor a „szintén” szó a püspökre utal vissza.

Ha tehát a kodifikációs szokás és jogszabály, a gyakorlati élet és a tudományos művek egyaránt a mellett szólnak, hogy felszentelt tanár, illetőleg theol. tanár közjegyzővé megválasztható: tekintettel arra, hogy a kodifikáló bizottság az 1883—23 sz. egyházkerületi utasítással azt a megbízást nyerte, hogy a zsinati törvényeket a hatályban levő saját törvényeinkkel hozza összhangba: azt kell megvizsgálunk, hogy a kodifikáció közben akart-e az egyházkerület eddigi gyakorlatával és törvényeivel szakítani, hozott e létre e tárgyban valamely változást vagy pedig nem, azaz megmaradt a régi jogállapot mellett.

Közvetlenül jegyzem meg, hogy 1885-ben dr. Kovács Ödön közjegyző-jelölt volt, tehát a kodifikációnális eljárás idejében s ellene theol. tanári minőségre kifogásul fel nem hozatott s mellette az egyházkerületi közgyűlésnek 77 szavazó tagja foglalt állást. Ez arra mutat, hogy még a kodifikáció idejében a szolgálatot tevő lelképásztor kifejezés s ennek téves magyarázata nem zavarta azt a köztudatot, hogy a közjegyzői állás egyházi hivatal s egyházi rendbeliekkel töltendő be.

Az 1887. évi rendkívüli közgyűlésen befejezett kodifikáció eredménye a „szolgálattevő lelképásztor” kifejezés, a mi annyival inkább zavaróbbul hat, mert a püspöknél (1888-iki törv. 197. §.) felszentelt lelki pásztor, vagy felszentelt hittanár említették, mint qualificált egyén. Mindenesre feltűnő, hogy a két helyen a lelképásztor előtt ugyanazon jelző használtatik t. i. felszentelt, vagy szolgálattevő. De ez mellékes dolog egyelőre. Hanem igenis fontos most azt tudnunk, vajjon a törvénytervet készítő bizottság, vagy előterjesztő igazgató-tanács, illetőleg elfogadó és törvényerőre emelő egyházkerületi közgyűlésnek volt e célja, volt e szándékban eme „szolgálattevő lelképásztor” kifejezéssel olyan valamit statuálni, hogy a közjegyzőséget a gyakorló lelkészséghez kösse.

Itten első sorban hivatkozom a mai

ak után bujdosva bolyong a zordon enyészet, itt bandukolt éppen ötven és egy néhány évvel ezelőtt a biboros főpap, ki ma Magyarországgal hercegprímási székében ül.

Czipőjét elnyitja a kő, lábán sebet ütött a tövis, ruháját megtépte a vihar, de ő nem lankadt. Szomját hegyi patak kristály vizével oltotta; ha megéhezett, falatozott tarisznyájából s mikor már jártányi ereje alig volt, utszéli csipkebokor árnyékába dőlt le pihenni.

Ámbe hányszor elverte pilláról a szendert az aggodalom, hányszor föltámadt csüggedő lelkeben a kétség: teljesül-e vágya, reménye?!

Két napig gyalogolt, két éjszakát virrasztott, úgy ért fel Tihanyra.

Hogy zakatolt szorongó szívén, mikor a sötét és mogorva zárdapépület vaspántos tölgyfa ajtaja kinyílt előtte.

Le tudja-e venni szegény anyja válláról a nehéz keresztet?!

Ezen viaskodva lépett be a pannonhalmi főapát elé.

Sorsát ez döntötte el kegyesen.

Mikor komoly figyelemmel átolvasa a kitűnő bizonyítványokat, homlokán csókolta a szegény árva diákgyermeket, keblére ölelte és testvérül fogadta.

Igy történt ez ötven és egy néhány évvel ezelőtt.

*

Ez a rege egyik része.

A másik részének tavaly szomtanuja voltam.

Keszthely, Vaszary Kolozs szép szülővárosa nagy ünnepre készül.

Régi templomát, az építő művészet remekét, melyet századok viharai megrongáltak, újjáépítette és annak felszentelésére a

kerületi közgyűlésnek azon több, mint egy-harmadrészt alkotó tagjaira, kik 1887-ben a rendkívüli közgyűlésen jelen voltak s ama szövegezés elfogadásában részesek: vajjon tud-e közülök valaki csak egy szóra, egy hangra is visszamatolni, visszaemlékezni, melyben kifejezésre jutott volna, hogy a „szolgálattevő lelképásztor” szót azért használták, hogy csakis gyakorló lelkész választathassék közjegyzővé, nem pedig egyszerűsmind felszentelt hittanár is. A mint az akkori viszonyokat ismerem, efféle intenció nem maradhatott nyom nélkül.

(Vég. köv.)

Főgondnok beköszöntő.

Kolozsvár, május 8.

Dr. Farkas Lajos, egyetemi tanár, a Kolozsvári r. kath. egyházközösségnek nemrég megválasztott főgondnoka, a tegnapi esküszólt beigtató ünnepélyen a következő beszédet mondta:

Méltóságos és főtisztelendő apát-plébános ur! Mélyen tisztelt közgyűlés!

Igéretem, a melynek hűségem megtartása mellett eskümben a mindenható Istent és az ő kiválasztottait hivatam föl tanulk, mint keresztényt, hívő lelket vallásunk legszentebb köteleivel tett immár egyházközösségünk adósává. Nincs itt senki, a ki hinné, hogy ennél több erősségre volna szükség. Igénytelen fölszólalásomnak nem is marad más tárgya, az én aláíratos és őszinte köszönetem ünnepélyes nyilvánításánál azon érdemen felül kitüntető bizalomért, melyvel kegyes Főpásztorunk és Önök jósaiga megtisztelt, a midőn mindnyájunkkal közös köteleességek teljesítéséből jövőre nekem többet, mint másnak, juttattak.

Többet a köteleességekből. Mert hiszen bölcsen tudják, hogy önkormányzati szervezetünk szerint, egyházközösségünk egyeteméből a főgondnok nem valamelyes különös jogok bírása által válik ki.

A mi nálam lesz, csak annyi a menyit a megbízás a kezembe letett: az azok felett való és egyenlőket egyenlően illető kötelező örökös és gondosságért, engem most már elsősorban terhelő felelősség. De éppen azért is nagyobb az én hálám. Mert a felelősséggel növekedik az én buzgóságom és szeretetem mindaz iránt, a miben szent hitünk tanítása szerint e földön boldogságunkat kereshetjük és a legigazabb valóságot mondom ki, ha lelki örömemet nyilvánítom, hogy egyuttal most már módomban lesz azoknak fáradozását, kiket anyaszentegyházunk hívei jó lelki üdvösségnek munkálására elhívtak és kötelezett, hathatósabban támogathatni. Vagy talán nem öröm-e ha a keresztény felebaráti szeretetnek több alkalom kínálkozik arra, hogy a jószándéknál ne álljon meg, — hogy ne csak egyedül önmagának, de az ő Krisztusban testvéreinek is szolgáljon, könnyítsen terheiken, erősítse Istenben vetett bizalmukban, ébressze és serkentse a bennük metálan szunyado hitbeli és emberbaráti hajlandóságot, egyengesse a keresztény erények útjait? Bizonyval fogatkozás lenne annak hite, a ki mindezeknek tudatában a szeretet örömeivel e ne telnek, a ki aláíratos szívvél ne adna hálát a kegyes Gondviselésnek, hogy a jósaigos cselekedetek bőséges alkalmával megajándékozzák őt méltónak találta. Az én legfőbb óhajításom is marad, hogy föltett jó szándékomban az Ur szent kegyelme megtartana és gyámolítana, hogy a mi apostoli lelkületű kegyes Főpásztorunk és az Önök mindnyájának belém helyezett bizalmát valósággal kiérdemelve, méltó szolgáljukká legyek.

Mindemellett nem volna az én őszinteségem teljes, ha meg nem mondanám

hívó polgárok városuk biboros szülöttjét kérték fel.

Az egykori szegény diák Balatonfüredről indult el Keszthelyre. És jött azon az uton, melyet közel fészázaddal azelőtt gyalog tett meg. Jött Csobáncz, Szigliget, Badacsonyi sziklás tetői mellett, a hullámozó Balaton partján, ezüstesatos szerszámú négy fekete lovon, robogó batárban, biboros diszben, hódolatra sereglett ünneplő nép hozsannától köszöntve.

Jött ragyogó pompával, fényes kísérettel, lobogó zászlók ordeje között, hogy szentegyházá avassa azt a régi templomot, a melyben őt keresztáztvire tartották, a melyben első gyónását, első áldozását végezte és a melynek oltáránál az első szent misét mondta az örök kegyelmű Ur dicsőségére.

És hozott a pompák ékességénél drágább, ragyogóbb ajándékot szeretett szülőföldjének. Hozott százezer koronát arany járadékban a keszthelyi szegényeknek, hogy enyhítse a támasz nélküli maradt özvegyek s az árvaságra jutott kiskorú keserves sorsát.

Nem telt bele felszentendő, tetézte ezt az ajándékot azzal, hogy ötvenezer koronás alapítványt tett a keszthelyi szegény diákok segélyezésére.

Mindez nem mese. És mégis rege lesz ebből nemskára azon a szép tájon, hol egy boldog anya ringatta szegényes bölcsőben azt a jó fiút, ki biborba emelkedve, szeretettel karolta át a szegényeket és aki fényes és válságos napokban egyaránt győzte meg nemzetét, hogy honszerelme és bölcsessége szímarany.

Ilyen férfiu méltó arra, hogy példás életéről, nemes tetteiről regék szülessenek.

mindjárt ezen alkalomból azt is, hogy nem aggodalom nélkül állók e díszes helyen. Nem gyalogságaim miatt; mert hiszen ezek ismeretesekek lévén, bizalmukba azokkal együtt fogadtak s azért nincs okom velük mentegőzni. De tudjuk, hogy egyházközösségi társ-vagyonunknak a legközelebbi időben történt nagymértű átváltoztatása, illetőleg felhasználási módjával szemben véleményemben részben teljességgel eltértem vagy ahhoz csak aggodalmaim fentartásával járultam.

Nem állítottam és nem állítom most sem, hogy az én megítélésem igazabb és helyesebb alapon nyugodnék. Különösen meg vagyok győződve, hogy anyagi erőinknek most már hosszú évekre történt teljesmértű lekötése, a tiszta jószándék és azon előrelátás munkája, mely erő-eszközöknek gyarapításával véli közállapotaink lendületesebb előrehaladását eszközölhetni. De ugy láttam és ugy látom most is, hogy vonatkozó elhatározásainkban a jószándéknak és csak még a jövőben előállani remélt számításai tényezőkné, nagyobb súly volt tulajdonitva, mint a mennyit valósággal nyomnak és éppen ezért tartok tőle, hogy a remélt és valóságos eredmények is, csak ilyen különbséget fognak mutatni. Ennélfogva, mert én felelősségemet komolyan csak úgy érthetem, ha abban egész egyéniségem, számításom és megítélésem érvényesülést talál, köteleességemnek tartom mindjárt ezen alkalomból kijelenteni, hogy a talált helyzetet ugyan teljes őszinteséggel elfogadom és minden erőmből fogok igyekezni, hogy az a feltett módon és tett számítások szerint akadálytalan kibontakozást nyerjen, de ezen kívül azután minden gondosságom oda irányuland, hogy elhatározásainkban a kecsesgőzt klátások mellett a mérséklet hangja is meghallgatást találjon.

És azt hiszem, ezt annál inkább tehetem és kell tennem, mivel mai helyzetünk csakis azon föltételezés mellett volt már eleve szándékolt, hogy a benne megtalálni vélt új erőforrások megindulására és egyenletességgel maradására a normális viszonyok és idő akadálytalanul bekövetkeznek. Ezen intenció szerint sem tudnak tehát jobbat és hasznosabbat tenni, mint azon föltétel teljesülését gondosságom és munkásságom által a tölem telhető módon elősegíteni. De a mi nek — a mint mondam — egyetlen módja lesz, ha a nélkül, hogy az előrehaladással szükségképen előálló követelmények elől elzárkózunk, anyagi erőforrásaink felhasználásában a mérséklet útján maradunk és a leggondosabb figyelmet fordítjuk arra, hogy azoknak teljes nyilvántartása ítéletünket irányíthassa és megnyugtathassa.

Különben kell-e épen e helyen mondanom, hogy a köböl épült házaknál van a mi főirányításunknak egy sokkal biztosabb és becsesebb forrása, a melynek tisztán és szakadatlan bőségében való megtartását anyaszentegyházunk parancsai lelkiünkre kötik: a mi hitbeli egységünk, az ezen minden időben, helyen és körülmények között ugyanazon őszinteséggel és odaadó buzgósággal munkálni hivatott keresztényszeretetünk.

Soha, mint éppen napjainban nyilvánvalóbb nem volt: mily tartalom nélküli szütkölködő húság marad ott, a honnan az élő hit elköltözött. Nap-nap után bizonyosabba lesz, hogy a mulófélben lévő század kétségbe vonhatatlan értemi és anyagi vívmányai közepeket, sokat, felette sokat veszítenek épségükből éppen azon erők, a melyek eddig a népek és társadalmak üdvének és jólétének alapjait föntartották, hogy a mi gyengült, az maga az erkölcsi rend. Rossz és bűn mindenkor volt a világban. De nem volt hatalmasodóbb, föllépésében szemérmelenebb talán soha. Nem szegődtek hozzájuk annyi hiedelvérséggel, mint manapság, a mit látva, szinte azt kellene mondani: szemléletük többé már meg sem botránkoztat. Halljuk is a kemény, lesújtó ítéletet: „nem is az egyén romlott ma már, de maga a közélet.” Ez a nagy értelmi bünszerző és bűnrészes, a kit szerencsétlen áldozata helyett meglozni és bírói szék elé állítani kellene. Hol a védelem, hol az orvoslás? Az emberiség legfőbb javait feltő elmék az értelmi fölénység világosságával, a faji és emberbaráti szeretet önzetlenségével és melegségével a művelt világ minden tájékaról egyértelműleg felelik: a hitben és ismét csak a hitben!

Vajjon miért kételkednék e felelet igazságában, vagy legalább: miért éppen csak mi, a római keresztény katolika anyaszentegyház hívei? Ott a vallás, szent vallásunk kétezer éves tanúságában, a világtörténelem leggyőzhetetlen igazságában. De higgyék el az egyenge szavammak, leghathatósabban mégis kinek-kinek meggyőződése, élete, tettei fognak felelhetni, a midőn bennük a hit élő ereje, a hozzávaló hűségese ragaszkodás, a keresztény erények kibékítő beszéde szólal meg és mondja: a mi hitünk csakugyan az igaz hit, mert lelkünket és szívünket az üdvösség reménységével tölti el, megnyugtát és megvigasztal szomorúságunkban, szelidekké és türelmesekké tesz az igazságtalanságok elviselésében, egyékké és egységünkben erősökké, legyőzhetetlenekké viszontagságaink közepette! És ezt tanusítani, ezt erősíteni kell tehát, hogy az én munkásságomnak is első soru földadata legyen, a midőn arra törekszem, hogy a kezembe letett bizalomban, eme valóban tekintélyes egyházközösség minden egyes tagja önmagát ezenül is mindig megtalálja érezze és tudja, hogy a szervezet, melyvel főpásztoraink előrelátó bölcsessége megajándékozott, éppen csak is ugy és akkor élő valóság, ha azt az igaz vallásos érzület hatja át.

Igy tudva és így vallva mindezeket, általunk megerősödvé fogalom el Istenben megboldogult testvérünknek díszes helyét, kinek érdemei felül méltó elismeréssel tessz tanúságot írásunk és a mi most is fájdalmas kegyeletünk. Lelekem mélyéből ismétlem legőszintébb köszönetemet mindnyájunknak, kérve a jó Istent, hogy gyalogságaimban az ő szent

kegyelme el ne hagyjon, engedje, hogy feltett jószándékaimat egyházközösségünk nagyja és kicsinye mindig csak tetteimből ismerje meg és hogy ezek legyenek az én tanubizonyosságaim akkor is, midőn igaz voltom megítélésének ideje érkezik.

Testvéri szeretettel kérem továbbra is bizalmukat és bölcs támogatásukat. Fogadja pedig Méltóságos és Főtisztelendő apát-plébános ur különösen is, aláíratos hálás köszönetemet esekélyiségem iránt nyilvánult, érdemen felül kitüntető kegyes üdvözléteért.

D. A. J. K.!

A kolozsvári polgári dalegylet 25 éves jubileuma.

Kolozsvár, május 8.

A dalegylet választmánya *Benigni* Samu elnökléte alatt tartott közelebbi választmányi ülésében kimondotta, hogy az egylet fennállásának negyedszázados évfordulóját ez évi aug. 20-án, Szent-István napján megünnepeli.

Az ünnepélyre meghívja az egylet helybeli dalegyesületeken kívül azokat a testvéregyesületeket is, melyekhez közelebbi ismeretség és barátságos viszony köti.

Igy a többek között remélik, hogy megjelennek: *a debreczeni, brassói, marosvásárhelyi és tordai dalegyesületek*, mint a melyeknél a polgári dalegylet is volt látogatóban, élvezte vendégszeretüket és óhajítja azt most nekik viszonzni.

A hazai ünnepelt zene-kapacitások közül is többeket megfognak hívni, mert a czélja az, hogy oly ünnepségeket rendezzenek, a mely Kolozsvár városához méltó legyen. Az ünnepély diszelnöki tisztelt Szavacsina Géza polgármesterre kívánják ruházni, ki mindenféle közmívelődési ügy előmozdításának nem csak melegekblü barátja, de valóban — ha szükséges — lelkes harcosza is.

A jubileum alkalmából tartandó disz-közgyűlésnek tárgyai lesznek: *a kölcsönös üdvözlések, a 25 éves tagok kitüntetése, az egylet történetének felolvasása stb.* Valószínűleg tárgyalás alá kerül az erdélyi részekben egy *kerületi dalos-zársztég megalakítása is*, mely lyben a debreczeni dalegylet az orsz. daláregyesülthez indítványt adott be. Lesz diszcehd, diszhangverseny, melyen a dalegyesületek először önállóan működnek, majd együttesen több nagyszabású férfikar fognak előadni, miután legkevesebb 200 dalos megfog jelenni az ünnepélyre.

A különböző ünnepségeket este táncz-vigalom fogja bezárni.

A jubileumot megelőző nap estején a kolozsvári dalegyletek együttesen a polgármesternek, mint diszelnöknek a városház erkélye alatt, valamint Benigni Samu közseretelben álló előnöknek, ki nagy áldozatok árán hordozta szívén mindig ez egylet fejlődését és szeretett neijének, mint az egylet fenkölt lelki és nemes szívű zászló-anyjának este fél 8 órakor szerenádott fognak rendezni, a mely után megtartják az ismerkedési estélyt. A dalegylet 1874. aug. havában kezdte meg nyilvános működését az akkor városunkban tartott első orsz. dalárünnepély alkalmával, a mikor a Lövdőben tartott díszcehd alkalmával a vendégek tiszteletére egy pár dalt, kezdő egylet létere Tóth Tamás vezetésére alatt csinosan elénekelt. E dalárünnepély nagy hatással volt a dalegylet jövő fejlődésére. Ez alkalom gyújtotta fel az egyszerű iparos ifjakban az a szikrát, mely azóta soha ki nem aludt lelkükben, mert ma is — deres fövel már igen sokan — ép ugy lelkesednek a magyar dalért, mint akkor s tettekrekeszek ma is mindenkor, mint a negyedszázad alatt bármikor, ha valamely városi jótékony czél, vagy bármely hazafias érdek *dalobni* hívja őket.

Ezt igazolja városunk mivelődésének ez utolsó 25 évi története.

Az országos dalárünnepélyeken is többször megjelent a dalegylet ez idő alatt s a mindenkori elismerés mellett életképességét igazolják a *debreczeni és szegedi elsőrangú győzelmek*.

E néhány szóval csak némi visszpillantást akartunk vetni az egylet 25 éves múltjára, hogy feltüntessük az okokat, melyek az egyletet nagyobb szabású ünnepély rendezésére készítetik.

Az ünnepélyes évforduló alkalmából egy Emléklap kiadását is elhatározta a választmány. Ebben lesz megörökítve az egyletnek részletesen megírt 25 éves története. E történet megírásának igen becses anyagát fogja képezni az a lelkes pártolás, melyben a kolozsvári társadalom e dalegyletet kivétel nélkül évről-évre részesítette. Ez általános érdeklődésre és pártolásra számít a dalegylet ez ünnepségek alkalmával is. Ez a körülmény az, mely buzdítja és lelkesíti arra, hogy ez alkalommal is méltóképen mutassa be életképességét s e ténnyel ünnepélyesen zárja le 25 éves szép múltjának kiváló eredményekben eléggé bővelkedő történetét.

E kis tájékoztatást még a meghívások szétküldése előtt szükségesnek tartottuk közrebocsátani, hogy az illetékes körök minél hamarabb szerezzenek tudomást arról a soknemű készülődésről, mely most a dalegyletet foglalkoztatja. Mert a dalegylet czélja az, hogy egy szép és emlékezetes napot szeressen nemcsak magának és hü pártolóinak, de de főleg meghívandó vendégeinek és dalos testvéreinek!

Iszlai Márton.

Az „Erzsébet Mária“ Vörös Kereszt kórház.

Az „Erzsébet-Mária“ Vörös kereszt-kórház telkén az építkezések maholnap befejez-

tetnek. Az impozáns külsejű, s belül a hygienia és modern igényeknek minden tekintetben megfelelő „Ilona pavillon“ néhány hét múlva kényelmes és fényes helyiségeivel a közönség rendelkezésére áll. Azt hisszük szolgálatot teszünk, midőn ez annyira hiányt pótoló kórház szabályainak kivonatát alább közöljük:

„Erzsébet-Mária

Vöröskereszt-kórház.”

Kolozsvárt, külmagyar-u. 41. sz.

Igazgatóorvos:

Dr. Brandt József.

Alorvos:

Dr. Imreh Domokos.

Felvételi feltételek.

A betegek felvételét valamint elbocsátását az igazgató orvos utasítása folytán a kórházi alorvos eszközöli.

Felvételkor minden beteg köteles előre fizetni 15 napi ápolási díjat (és ha műtét javasoltatott, annak a műtővel előlegesen megállapított tiszteletdíját).

Ápolási díjak:

I. ellátási osztályu betegőtől (a betegnek külön szobája van) napjára 8 korona (15 napra 120 korona.)

II. ellátási osztályu betegőtől (2 vagy több beteg egy szobában) napjára 6 korona (15 napra 90 korona). Ha bármilyen osztályu beteg hozzátartozói közül valakit ápolás, vagy társaság czéljából magánál akar tartani, azért napjára külön 6 koronát fizet, s maga és kísérője számára egy két ágyas szobát kap.

A nap éjféltől éjfélig számít, tehát a felvétel és kibocsátás napja is egész napnak vétetik.

Minden beteg tetszése szerint választhat kezelő-orvost az egyetemi rendes és magántanárokat vagy városi gyakorló orvosok közül, de ez esetben azok kölcsönösen megállapított tiszteletdíját az illetőnek külön köteles fizetni.

A befizetett 15 napi ápolási előleg elszámolása az ápolási napok, az esetleg külön kívánt ételek vagy egyéb külön felszámított költségek szerint történik. 15 nap eltelte után a többi díjak is 15 napenként előre fizetendők. Korábbi kibocsátásnál az előleg nem esedékes része a betegnek nyugta ellenében visszafizetetik.

A betegek a kórház területét orvosi engedély nélkül nem hagyhatják el. Beteglátogatások csak az igazgatóság által meghatározott időben, délután 1—5 óráig eszközölhetők. Más időben beteglátogatást kivételesen az igazgatóorvos, vagy helyettese engedélyezhet.

Minden panasz azonnal az igazgatóorvos, vagy alorvoshoz intézendő; az intézetben kívüli esetleges panaszok, vagy megjegyzések nem vehetők számba.

Az „Erzsébet-Mária vörös kereszt-kórház“ felvess minden állásu és vallásu beteget, ha gyógyítható legyen, vagy állott betegségekben szenved. Ragályos betegek és elmekórosok kivételt képeznek.

ZENE.

— Bagotai Lengyel Ernő hangversenye május 11-dikén csütörtökön délután öt órakor lesz a Központi Szálloda emeleti termében. A hangverseny iránt nagy érdek-

lőrdés nyilvánul, annyival inkább, mert a genális csodagyerek most teljesen új műsort fog játszani; olyan darabokat, melyek közül sem az első hangversenyen, sem a színházban nem játszott egyet sem.

A hangversenyt érdekessé teszi az, hogy változatosság kedvéért műkedvelők is fognak közreműködni s nyitányt fog előadni a honvédeknek.

A műsor következő számokból áll:

1. „Hungady-nyitány.” Erkel Ferencztől. Előadja: a honvédekzenekar. Dirigálja: Borsai Samu karmester.

2. Mozart. „Sonata.” (No. 12.) Bagotai Lengyel Ernő.

3. Chopin. „Nocturne.” (No. 1.) Bagotai Lengyel Ernő.

4. Ditrói Nándor szaval.

5. Mendelssohn. „Gondel-lied.” (No. 6.) Bagotai Lengyel Ernő.

6. Weber. „Főhívás tánczra.” Bagotai Lengyel Ernő.

7. Girsik Gyula énekel a „Bajazzók”-ból és a „Paraszitcsüélet”-ből.

8. Schwarwenka. „Lengyel táncz.” Bagotai Lengyel Ernő.

9. Schütt. „Walse lento.” Bagotai Lengyel Ernő.

10. Káldy Gyula. „Magyar népdalok.” Bagotai Lengyel Ernő.

A hangversenyre jegyket Kovács Péter és Fiai főtéri üzletében kaphatók. (Állóhely: 50 kr. Ülőhely: 1 frt.) Jó lesz, ha mindenki előre gondoskodik, mert a rendkívül érdekes hangversenyre el fogják kapkodni rövid idő alatt a jegyeket.

Dal a hétről.

Ferdinánd fenséges ur
Eljött Budapestre,
S kitűnően mulatott
Reggel, délelben, este.
Fogadás volt s grán párad,
Szoáré a Parkban —
S lángolt a lojalitás
A sok diszmagyarban.

Ferdinánd fenséges ur
Láthatá, hogy élünk,

Hogy pedig pompásan ám,
Megmutatta Széllünk.
Látható, hogy jól eszünk
S iszunk nemkülömben,
S torkunk, hogyha éljenez,
Föld s ég össze döbben.

Hazánk szívét láthatá
Májusi sugárban;
Benn' sok bulvár és körút,
Palota és gyár van.
Szép nő is vón' reneteg,
Veres, szőke, barna;
Szemük bágyadt, vagy tüzes —
Ki milyet akarna.

Ferdinánd fenséges ur
Látta, hogy mi élünk,
Szépen defilírozunk
S még szébben beszélünk.
Szilágyi is tán ezért
Tett ki ugy magáért
S mutatá, hogy mit tud ő,
Ha akar s ha — ráér.

Szóval, a fenséges úr
Látta mindenünket,
Mi hiszgelő s a mi fő,
Mi szép színbe tünelt;
Egyet nem látott csupán —
Ilyen nem akadt ott:
Egy irástudatlan és
Kifosztott parasztot,

INR.

Jog, törvény és igazság.

Kolozsvár, május 8.

Széll Kálmán, Magyarország miniszterelnöke, mint tudjuk, ezekkel az arany szavakkal foglalta el a miniszterelnöki széket, a melyről Bánffy Dezső uralkodása alatt éppen az ellenkezőjét, a jogtalanságot, törvénytleniséget és igazságtalanságot kellett sajnos tapasztalniunk minden téren.

A nemzetre e szavak villámütésként hatottak s egy jól eső, érzés fogta el az embereket, hogy immáron talán egy jobb, egy szebb jövő hajnala előtt állunk.

Három hónapja már, hogy ez arany szavak elhangzottak.

A miniszterelnök, mint eddigi ténykedéséből látjuk, igyekszik is azokat bevaltatni s legfelsőbb kormányzás működése ellen ez óráig nem is volt érdemes kifogás hallható sem a parlamentben, sem az országban.

Széll Kálmán ez arany szavait azonban úgy látszik, hogy csak a legfelsőbb körökben akceptálták, mert a vidéken, még mindenütt grasszál a régi rendszer, a régi klikk, a régi kormányzás minden bűne. Ide lent a vármegyei és városi törvényhatóság urainál Széll arany szavait süket fülekre találta s minden foly abban a régi mederben, melyet a korrupció vájt a közelét téren.

Ma is, ha széttekintünk a vármegyékben és városokban, a Tisza-Bánffy által teremtetett kreatúrák a tongébrek s a strébrek hada most is ott settenkedik folyton a hatalom árnyékában, lesve a koczra, a prédára.

A jog, törvény és igazság purifikáló hatását nem látni még sehol, pedig erre áhítozik harmincz esztendő óta e szerencsétlen nemzet, mely valóságos ujjongással várte körülöttük és irányították; elvesztik a népszerepét, a tekintélyt további működésükre?

Valóban érthetetlen, hogy idelelt a vidéken a kormányzás emberei miért irtóznak ez arany igazságoktól?

Allásukat félítik, vagy talán attól remegnek, ha magukról lerázák azokat a bilincseket, melyekkel egyes érdekes csoportok eddig körülvették és irányították; elvesztik a népszerepét, a tekintélyt további működésükre?

Soh' se féljenek, a nyugtól még a szármár is szabadulni igyekszik s ha szabadabb mozgásra tehetnek szert, bizonyára jobban érvényesíthetik tudásukat, tevékenységüket. Probandum est.

Ezeket az általánosságban tartott előjáró megjegyzéseket azért tettük, hogy jó volna, ha nálunk is levonnák az illetékes tényezők azokból az öket megillető konzekvenciákat.

Első sorban a Széll Kálmán szavait ideje volna már a város közigazgatásában alkalmazni.

Hogy legujabban is mennyire figyelmen kívül hagyták azokat, a legfrappansabbul láthatjuk a választók névjegyzékének kiigazítását végezték kiküldött bizottság összeállításánál.

Ugyanis ki lettek küldve a belvárosban: Dávid Antal, dr. Czikmántory Ottó és dr. Fischer Lajos.

A külközp—külmagyar kerületben: Biró János, Nagy Kálmán, Szacsavay Dénes. A külszén kerületben: id. Bonel János, dr. Deák Albert, Valentini Adolf, a kétvízközi kerületben: Benedek József, Kondász Ferenc, Székely Miklós. A hidelvi kerületben: dr.

Kiss Mór, Kozma Ferencz, Pollák Lajos. A kolozsmonostori kerületben: dr. Szentkirályi Akos, Nagy Dezső, Németh András.

Tisztelet, becsület ez uraknak; nincs egyikük ellen sem kifogásunk, de ha a központi választmány előtt a Széll szavai: a jog és igazság lebegtek volna, ugy csupa szemszúrásból e tisztelt urak közé betehettek volna egy-egy olyan bizottsági tagot is, a ki az ellenzékhez tartozik s a ki bizonyára jobban ismeri a kolozsvári polgárok közül azokat, kiket a választójog megillet, mint felteszem pld. Pollák ur.

Jog, törvény, igazság! Vajjon mikor irhatunk méltán titeket fel a városházának homlokzatára?

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, május 8.

Hilary,

ez a czime uj angol regényünknek, melynek közlését holnap kezdjük meg.

Ez a regény a lapunkban között „Tovisek és narancsvirágok” szerzőjétől való s érdekes kompozíciójánál fogva felülmulja azt.

A regényt özv. Sámi Lászlóné, a mi tiszteletreméltó munkatársunk fordította a töle megszokott gonddal és fordítói ügyességgel.

Keresztjáró napok. A három napig tartó gyűnevezett „Keresztjáró napok” néven ismert egyházi ünnepélyességek ma reggel vették kezdetüket. Az ünnepély alkalmaiból a r. kath. plébánia templomban reggel 8 órakor szent mise mondatott, melyen nagyszámú ajátoskodó közönség, kívül a r. kath. főgymnásium ifjúsága és a belvárosi r. kath. leányiskola növendékei testületileg vettek részt. Mise után körmenetnek kell vala lennie; ez azonban a kellemetlen idő miatt most elmaradt s így az egész ünnepély a templomban folyt le. Mise után dr. Vincze József kegyesrendi pap és főgymnásiumi tanár mondott igen szépen fölvezetett magas és tartalmas egyház beszédet, melynek során azt fejtegette: Miképp imádkozunk? Az érdekes beszéd állandóan lekötötte a közönség figyelmét, s általános hatást gyakorolt a kedélyekre.

Főgondnok beigtatás. Dr. Farkas Lajos egyetemi tanárt, a kolozsvári r. kath. egyházközség újonnan megválasztott főgondnokát a képviselő testületnek tegnap délután tartott rendkívüli közgyűlésén igatták be a hivatalába. A közgyűlés terme zsúfolásig megtelt a tagokkal. A közgyűlési Bíró Béla apátplébános nyitotta meg, s üdvözölte a megjelenteket. Ezután Mák Ferencz jegyző olvasta fel gróf Majláth Gusztáv püspök iratát, melyben dr. Farkas Lajost főgondnokká kinevezi. Ez irat felolvasása után Doryó Albert kir. közjegyző kifogást emel a püspöki kinevezési irat ellen, mert az egyházközség által megválasztott főgondnok a püspök által csak megerősítendő, nem pedig kinevezendő. E felszólalás nagyobb arányú vitát idézett fel. Első sorban dr. Mányhárt Gáspár ügyvéd azzal a képtelen ellentéttel hozakodott elő, hogy a püspököt igen is megilleti a kinevezés joga, mert az egyházközség csak részleges autonómiával rendelkezik. Ezt a felfogást osztotta Pál István kanonok-előadó is, utóbb a Dorgó felfogása mellett dr. Haller Károly, dr. Szamosi János és Akoncz István érveltek s vitáztak az egyházközség részére az autonóm-jogot, mely a szabad választásban jut kifejezésre. A közgyűlés a vita eredményében — miután a szervezeti szabályzat illető szakasza is, mely a megerősítésről szól, felolvasatott — elfogadta dr. Szamosi Jánosnak azon indítványát, hogy az ügy tétessék át a választmányhoz azzal az utasítással, hogy a püspököt kérje meg a leiratban foglalt fives kifejezés (kinevezem) rektifikációja végett, addig is azonban a főgondnokot igassa be a hivatalába. Ezen Biró Béla apátplébános által is támogatott indítvány értelmében az elnök Pál István kanonok vezetése mellett három tagú küldöttséget kéri fel a főgondnoknak a gyűlésbe való meghívására. Pár percnyi idő után megjelent a küldöttség élén dr. Farkas Lajos főgondnok, a kit viharos éljenzéssel fogadtak. Az elnök erre felolvastatta a püspök kinevezési iratát, majd meglehangu üdvözlő beszédet intézett hozzá, s felhívta a hivatali eskü letételére. Az esküment a jegyző felolvasván, a főgondnok letette az esküt, s ezután egy magas szármalásu, tartalmas és remekül megépített beszédet mondott, mely mindvégig lekötötte a közgyűlés figyelmét. A beszéd általános és mély hatást gyakorolt a jelenvöltekre, mely után perczekig tartó taps és éljenzés hangzott fel. A beszédet, melyet lapunk más helyen közlünk — dr. Csiky V. indítványára egész terjedelmében jegyzőkönyvbe iktatni határozták. Gyűlés után a tagok sorra gratuláltak az új főgondnoknak.

— **Esküvő.** Dr. Kozma László m. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetőségénél alkalmazó fogalmazó, Kozma Ferencz Kolozsmegye népszerű kir. tanfelügyelőjének jeles képzettségű fia, szombaton délután tartotta esküvőjét Szathmári Róza kisasszonnyal, Szathmári Elek észak-erős szép leányával a kolozsvári anyakönyvi hivatalban a hol dr. Nagy Mór, anyakönyvvezető adta össze az új párt. Az esküvőn a násznagyit tisztet a gyöngéledő Hájós János nyug. miniszteri tanácsos helyett Benkő Mihály bankigazgató és Somogyi Albert héjasfalvi földbirtokos, a nász-asszonyit ezek nejei teljesítették. Koszorus lányok voltak: Szathmári Margit és Irén a menyasszony nővérei, Cseh Otília, Végh Mariska és Kozma Róza, a vőlegény nővére. Vőfélyek: dr. Berzezhay Sándor, dr. Kozma Endre, ifj. Kozma Ferencz, Ghiczy Tihamér és Engel Sándor. Az anyakönyvi hivatalból, hol az egész násznép — köztük az ifjú pár szülői — jelen volt, a násznép az unitáriusok templomába vonult, mely zsúfolásig megtelt az érdeklődő közönséggel s a templom előtti tért is egészen ellepték a kíváncsiak. A templomban Ferencz József püspök regézte az egyházi szertartást s a töle már megszokott gyönyörű beszéd és ima kíséretében adta áldását az új párra. A templomból a násznép az egyik örömapa Szathmári Elek főtéri házához ment, a hol vidám vacsora és táncz fejezte be a szép családi ünnepélyt. A vacsora folyamán felköszöntöket mondtak: Benkő Mihály az ifjú párra, Ferencz József püspök az örömszülőkre, később az új párra, Kozma Ferencz, tanfelügyelő Ferencz József püspökre, Wohlfahrt T. a násznagyokra, dr. Nagy Mór a a koszorus leányokra, vőfélyekre stb.

A választók összeírásáról. Bartha Miklós tollából lapunk szombati számában jelent meg egy ciklik, mely a vidéki klikkek uralmával foglalkozott. Mintha az e ciklikben foglaltakat kívánták volna igazolni azok, a kik Kolozsvár központi választmányában a dolgokat intézik, teljesen akként jártak el a választókat összeíró küldöttségek kiküldésénél az idén is, mint az előző években, mikor a „jog, törvény és igazság” jel-szavai nem nyertek kormányelnöki proclamálást és mikor a kiélesedett pártviszonyok talán indokolhatták, ha a t. kormánypart most is merevséget tanusít. Am, hogy ez a múlt években sem vezetett jó eredményre, eléggé bizonyítja az, hogy — mint a tanács hivatásában látjuk — a központi választmány szükségesnek látta hangsúlyozni, hogy az összeírókat az eddigiektől nagyobb lelkiismeretességgel teljesítsék kötelességüket. Furcsa azonban, hogy a t. központi választmány ennek dacára az idén is tulnyomóan azokból állította össze a küldöttségeket, a kik a múlt évben is összeírók voltak. Még furesább, hogy a kétvízközi tized összeírói között nincs egyetlen abból a tizedből való választó sem. Ilyen eredményekre vezet a pártorthodoxia bigottériája, a mely (mint látszik) a kolozsvári kormánypartban még mindig olyan nagyfokú, mint a Bokros Elek idejében.

Kalotaszegi matiné. Az Eke kiállítási bizottsága vasárnap d. e. tartotta meg kalotaszegi matinéjét a ref. theologia disztermében, mely most is megtelt igazán díszes előkelő közönséggel, a karzatot a tanuló ifjúság foglalta el. A bizottság elnöke dr. Szadeczky Lajos, elnöki megnyitójában, érintette, hogy az Eke néprajzi előadásai előkészítői akarnak lenni a Kárpát-Muzeum ügyének, melyért nemcsak az intézők buzgókodnak eszméik és tervezéssel, hanem a közönség is tettel és áldozattal. Kolozsvár városa a Mátyás szülő házat restaurálta a czélunkra. Özv. Cserey né egy egész muzeumot ajándékozott már, Gyarmathy Zsigáné a varratosok remek példányait ajánlotta fel s nemes példány buzdulva, Kalotaszeg egy kedves szülőltje Bokor Ilona itteni tanító-nőképző növendék, a régi és új néprajzi tárgyak egész kollekciójával gazdagította szépen gyarapodó gyűjteményeinket. A felsőbb hivatalos körök is élénken érdeklődnek törekvésünk iránt, így dr. Szalay Imre a vidéki muzeumokról szóló legújabb jelentésében méltánylólag emlékezik meg az EKE Kárpát-Muzeuma ügyéről.

Ezután Gajzágó Antalné olvasta fel igen szépen, értelmes, csengő hangon Gyarmathy Zsigáné gyönyörű, lendületes, tanulságos revelatio szerű értekezését a kalotaszegi varratásról. Látszott, hogy a felolvasó munkatára volt az írónak a varratás feloldításában, s hogy a saját szívéből is fakadt kalotaszeg nemtörőjelekes lelkes szavai. A közönség nagy tetszéssel fogadta a szépen megírt és szépen előadott tanulmányt.

Most Vikár Béla szólt meg fonográfus asztala mellől. Vikár volt a tudományos világban az első, aki a modern technika legszellemesebb csodáját, a fonográfot rendszeresen és módszeresen s meglepő nagy sikerrel alkalmazta a régi primitív kultúrának legszubbilabb s az új általános civilizáció előtt tavaszi illat képen ellőllő terméke, a népköltés és néprége gyűjtésére és tanulmányozására. Bevezetésében igen érdekes előadást tartott Kalotaszeg népköltéséről, azon igen gazdag és értékes anyag alapján, melyet maga gyűjtött az utóbbi napokban Kalotaszegben. Egész sor népdalt s balladát mutatott be, legtöbbje országszerte ősmerte, de vannak érdekes lokális vonások, tanulságos változatok, sőt némely egészen sajátos darabok is. Ezután legújabb szerkezetű valódi Edison

fonográfon produkálta kalotaszegi gyűjtésének legelémzőbb dalait. A „Matiné” műsor e számának sajátosságosan érdekes néprajzi betéte volt néhány kalotaszegi népdal, melyeket az igen díszes népviseletben megjelent deli Tamás Kata, Bánffy-Hunyad családgyónya adott elő csengő hangon, igazi biztossággal s a közönségnek, különösen a karzatbeli ifjúságnak zajosan ismétlődő tetszése mellett.

Az elnök találó szókkal mondott köszönetet az egyes közreműködőknek és az érdeklődő közönségnek.

Közkirak hamisításért elítélve. A kolozsvári kir. törvényszéknek tegnap előtt Bodor László kir. törvényszéki bíró elnökléte alatt megalakult büntető tanácsa előtt közkirak hamisítás vádjával terhelt állottak vádlottakként Román Károly rendőr biztos és Grájezi György bérkocsis. Az eset ez: 1891 év október havában Schilling Rudolf kir. közjegyző előtt egy közkirak készült, melyben Lukács Juon fejevári lakos és neje a kolozsvári kisegítő takarékpénztártól felvett 200 ft kölcsönre nézve kötelezettséget vállaltak és fejezdi ingatlanaitak jelzálogi biztosítékkal leköttették. A kölcsön vevők személy azonosságát Román Károly és Grájezi György mint azonossági tanúk igazolták. Az ügylet ily uton létre jött s a pénztár a kölcsönt kiadta. Mikor a kölcsön felhajtására került a sor, akkor tűnt ki, hogy Lukács Juon és neje kölcsönt fel nem vettek s a birtokukat le nem köttették. A közjegyző előtt tehát az ügylet megkötésénél nem az igazi Lukács Juon és neje voltak jelen, s az azonossági tanúk hamisan tanusítottak. Ebből kifolyólag a két már említett azonossági tanu ellen büntvádi eljárás lett folyamatba léve. A tárgyaláson mindketten tagadták a tehükre rótt bűncselekmény elkövetését s vitázták az ártatlanságukat. Ugyanezt igyekezett Deák Albert vádó ügyvéd is sikerült védőbeszédjében kimutatni, a törvényszék azonban összesített bizonyítékok alapján mindkét vádlott bűnösségét megállapította, s közkirak hamisításért Grájezi György bérkocsist 3 havi; Román Károly rendőrbizost két havi börtönrre ítélte. Az elítéltek az ítélet ellen felebbezést jelentettek.

A főtéri emlékoszlop. Kolozsvár főtérén néhai Ferencz osztrák császár és neje Károlina Auguszta emlékét megörökítő emlékoszlop lebontását tegnapelőtt befejezték, s az oszlop részeknek átszállítását az Óvár-térre ma kezdték meg. E helyen az alapozási munkát már befejezték, s most az oszlop felállításához fognak. Pár hét múlva az emlékoszlop már állani fog az Óvár-tér központján.

Kömvékes gyűlése. Tegnap d. e. tartották meg a kolozsvári kömvékes szak- és temetkezési egyesület tisztújító közgyűlését. A gyűlés iránt roppant nagy volt az érdeklődés. A következőköt választották meg, elnök Stekel József, alelnök Langos Károly, titkár Vigh Péter, pénztárnok Ergányi Péter, jegyző Kiss András, ellenőr Filep István, egyetű gondnok Nedesán István.

Új orvostudor. Nagy és szép közönség jelenlétében avatták fel szombaton egyetemünknek jó sikerrel végzett volt hallgatóját, Hart Albert szigorló orvost az összes orvostudományok tudorává. Az új tudor városunk szülötte; szerencsét kívánunk a fiatal dokornak.

„Undine?” Ilyen fölíratu plakátok hirdették egy hét óta az utcákon S. Ametelli búvészeti előadását. Tegnap volt az első előadás s a Redout zsúfolásig megtelt publikummal. Az előadást mi is megnéztük. Ametelli valóban megérdemli a nagy érdeklődést, mert csodálatos dolgokat produkál. Sok ügyes búvész láttunk, de a mit ez csinál, igazán páratlanul érdekes. — Kedden és csütörtökön este fél 8-kor tart még előadást. A ki megnézi, nem fogja sajnálni pénzét.

A sorozás, mely az exlex miatt az idén később tartatik, mint máskor, ma kezdődött meg városunkban. A sorozó bizottság, mely a városi vígidőben működött, a következőkben alakult meg: A polgári hatóság részéről: Szvacsina Géza polgármester, Salamon Antal tanácsos, dr. Bartha János főorvos, Bérress János sorozási tisztviselő; a közös hadsereg részéről: Czindrics János őrnagy, dr. Madácsa Tamás ezredorvos, Kuchler Ákos főhadnagy; a honvédség részéről: Toczaer Hugó százados, dr. Pap Gyula ezredorvos, Frits Gyula hadnagy. Ma az első korosztálybeli vagyis 1878-ban Kolozsvárt született ifiak közül vizsgáztatott meg 158, a kik közül besorozottak: 46, ez 30%-nak felel meg. Holnap folytatják az 1-ső és 2-ik korosztálybeliek vizsgálatát.

Bankett. Folyó hó 6-án — szombaton — este a „New-York” szállodában Pap Kálmán postafőtisztnek — postafelügyelővé történt előléptetése alkalmából bankettet rendeztek az ünnepelt kollégái. Jelen voltak a posta igazgatóság több tagja és a tisztikar nagy számban. Az est a lehető legkedélyesebben folyt le, a mi az együtt levők collegialitását és kartársi szeretetét dicséri. A jó egyetértés által fokozott jókedv a hajnali órákig tartotta együtt a társaságot, a mely egy munkás, ambiciozus tisztviselő valódi érdemének jutalmazásul és elismerésül az új felügyelőt lelkes ovációkban részesítette.

Esküvő. Kiss Károly nagyváradi nagykereskedő f. hó 6-dikán (szombaton) esküvőt örök hűséget Sultán Mariskának Csikszerebában, Sultán Gergely tekintélyes kereskedő és birtokos bájos ifjú leányának.

Tizenhatsz ember megmérgezte. A Sz. H. írja: A bűnkronikában majdnem páratlanul álló eset történt május 1-én Szentegyház-as-Oláhfaluban. A hődmézővárszékhelyi mérgezőkórós rémes története jut eszünkbe s csak az éber vigyázatnak köszönhető, hogy 18 embert meg nem ölhetett

két elvetemült s emberi voltukból kivetkőzött asszony. A fanatikus gyűlölet, a bosszu sugallotta rémes tett megmozgatta az egész községet s a nyugalom csak nagy nehezen állt helyre, de még minderről beszélnek s a mérgezőkórós irtózasok esekelményének hatása alatt áll minden ember. Mikor e sorokat írjuk még élnek a szerencsétlen áldozatok, de meglehet, hogy a halál megváltja szenvedéseiktől, melybe két asszony bosszujá vezette őket, kik, hogy egyet elpusztítsanak, 18 ember életét mérgezték meg.

Babos János őrsvezető, Szabó József és Bagó János csendőrök május 1-én észrevették, hogy az emberek utótgva beszélnek valami rémes történetet s csoportokban titkosan értekeznek. Így tudták meg aztán, hogy gyanus körülmények között Lőrincz Gyula és neje s 7 éves Imre fia meg 1 éves Ilona leánya, Lőrincz Fábriáné, Lőrincz Lőrinczné, Lőrincz Andrásné, Benedek Gábor, Benedek Vérő, Lőrincz Albert és neje s gyermekeik Lajos és Imre, Máthé Sándorné, Csereke Farkasné s fiai Bernát és Gyula a múlt hó 29-én súlyos gyomorgörcsök között megbetegedtek és hányási inger kínozza őket.

A vizsgálatot megindították, mert egyszerre világos lett, hogy mérgeze vannak, és csakhamar kint, hogy a bűnös Simó Pálné szül. Orbán Ágnes és Simó Mária molnár tudtával, kik két héttel már jóelőre elhatározták, hogy Lőrincz Gyulánét, régi ellen-ségeket elteszik láb alól, még pedig úgy, hogy Orbán Ágnes a Simó Mária molnár tudtával, a Lőrincz Gyuláné megöröklendő gabonájába paponya és zászpagyókeret kevert. A gyilkos asszonyok egész családot akartak kiirtani, hogy közöttük elvesszen gyűlölt emberök is. Lőrincz Gyuláné kenyeret sütött s a megmérgeztettek, kiknek nagy része rokonuk vagy munkásuk volt, ettek belőle s így került két asszony bosszujá folytán 18 ember a haldoklók ágyára.

Gyászrovat.

Komádi Tursóly Gábor Torda-Aranyosvármegye árvaszéki elnöke meghalt.

Muntyán Mihályné született Csiszér Károlina M. Vásárhelyt meghalt.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” táviratai, telefon tudósításai és sürgöny-levelei.)

Egy főispán lemondása.

Budapest, május 8.

Vadnay Andor dr. csongrádmegyei főispán lemondásáról terjesztett híresztelést beavatott körökben koholmány-nak mondják.

Politikai párbaj.

Rimaszombat, máj. 8.

Lukács Géza Gömörmegye főjegyzője a népkertben párbajt vívott Lőrinczy Györggyel, a Femke titkárával. Lukács homlokán megsérült, Lőrinczy sértetlen maradt. A párbajra politikai ellentétek adtak okot.

Veszélyes baleset.

Fiume, máj. 8.

Tegnap este a Budapestre indult személyvonat másodosztályú kocsjára Plase és Trisnie között egy nagy sziklatömb zuhan.

Az utasokat szerencsére nem érte baj. A következő kocsiiban Tisza Kálmán ült.

Baross Gábor emléke.

Budapest, május 8.

Baross, a vasminiszter halálának évfordulója alkalmából a Baross-asztaltársaság kegyeletes módon emlékezett meg az elhunyt miniszterről. Az asztaltársaság tagjai mintegy 200-an az Erzsébet-körtön, Kerepesi-uton át a keleti pályaudvarnál levő Baross-szoborhoz vonultak nemzeti zászlók alatt. A menetben számos magyar ruhás nő is részt vett. A szoborra a Hymnus eléneklése alatt hatalmas nemzeti színű szalagu babérkoszorút helyeztek, melyen a következő fölirat volt: „Baross Gábornak — az I. Baross magyar asztaltársaság, 1899. május 7.” — Szép beszédekben méltatták Baross érdemeit Klein Pál, az asztaltársaság elnöke és Lányi György.

A hercegprimás a királynál.

Budapest, május 8.

A hercegprimás ma audiencián volt a királynál, s bejelentette a főpapság hódolatát.

A király az autonómiáról s a szószékszakaszról beszélgetett, de semmi irányban nem tett nyilatkozatot.

Hír szerint a szavazástól a főpapság egyharmada tartozkodni fog s a javaslat így bizonyosan átmegy.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felelős szerkesztő és lapnatajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

Hirdetések.

920—1899. eln.

411. 3—3

Pályázati hirdetmény.

Kolozsavart szab. kir. város törvényhatósági bizottságának 441—98 közgy. szám alatt hozott s a nagyméltósági m. kir. belügyminiszter ur által 21103—899. szám alatt jóváhagyott határozata alapján pályázatot hirdet a városnak Szolnok-Doboka vármegyében levő ügyvezető alsó jászági erdőinek biztosítására illetve őrzésére rendszerezett egy szakvizsgázott erdőőrre állásra és egy erdőszolgai állásra, valamint a vezérki és gyurkapataki erdőkhöz is egy erdőszolgai állásra.

Az erdőőr évi fizetése 300 frt, 30 forint ruhaátalány és természetbeni lakás. Az erdőszolgák évi fizetése egyenként 120 frt.

Felhívom ennél fogva mindazokat, kik ezen állások valamelyikét elnyerni óhajtják, hogy pályázati kérsüket szabályszerűleg felszerelve, hozzám folyó évi május 20-ig annál is inkább adják be, mivel később beérkezett kérések figyelembe nem vétetnek.

Megjegyeztetik, hogy az erdőőrnek az 1879 évi XXXI. tcz. 37. §-ban előírt minősítéssel kell bírnia. Az erdőszolgai állásra pályázóknak, az irni, olvasni tudást, 24 éves életkorukat, fedhetlen előéletüket és honpolgárságukat kell igazolniuk. Ugy az erdőőr, mint az erdőszolgák folyó évi július elsején kötelesek leszenek állásukat elfoglalni.

Kolozsavart, 1899 április 25.

Szvacsina Géza,
polgármester.

Haszonbérbeadási hirdetés.

Méltóságos gróf Haller Péter ur tulajdonát képező Kisküküllő megye Darlacz községi birtoka, mely áll:

a) belsőségek, kertek, régi és felújított szőlőkből, mintegy 50 kat. hold területtel;

b) szántó tagból, mintegy 263 kat. hold területtel;

c) réttárból mintegy 98 kat. hold területtel és

d) mintegy 306 kat. hold erdőből;

a községben gyönyörű fekvésű ur lak, gazdatiszti és gazdasági épületekkel bőven felszerelve, több évre hasznosbérbe kiadó és azonnal átvehető.

A birtok piaca Medgyes város Darlacz közegétől mintegy 1/2 óra járásnyira van. Vasút állomás: Medgyes és ezenkívül vasuti megállóhely a birtok közvetlen közelében — Baráthely.

A birtok kellőképpen vetésekkel betermelve van.

A birtokkal annak teljes dus felszerelése is átvehető.

A haszonbérbeadási feltételei felől érkekezhetni lehet Darlaczon a tulajdonossal, illetve a birtok intézőségével.

Felvilágosítással szolgálhat Dr. Issekutz Győző országbírói ügyvédi irodája is.

Sz. 485—1899.

423. 1—1.

Arverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, — hogy a kolozsavári kir. törvényszék 1899 évi 1617 számú végzése folytán dr. Papp József ügyvéd által képviselt Molnár György felperes részére Várady József és neje, Fiala Róza alperes ellen 50 forint követelés és járuléka erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől folyó év március hó 7. napján lefoglalt és 868 forint 20 krra becsült ingóságokra a Kolozsavart városi kir. járásbírósa VI. 298. — 899. számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak az alap és felülfoglaltatott követelése erejéig is, — a menyniben azok kielégítési jogot nyertek volna az árverésnek alperesek lakásán Kolozsavart, Kül-monostor-utca 97. sz. a. leendő megtartása: határidőül 1899. évi május hó 9. napján d. e. II. órája tűztetik ki, a mikor a bíróság lefoglalt kávéházi kellekek a legtöbbet ígérőknek kávéházban, szükség esetén becsáron alul is elfognak adni.

Felhívom mindazokat, kik az elárverezendő ingóságok vételéről a végrehajtó követelését megelőző kielégítettséghez tartanak jogot, a menyniben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírt kiküldöttnél írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák, mert különben csak a vételár fölöslegére fognak utaltatni.

A törvényes határidő hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Kolozsavart, 1899 évi április hó 21. napján.

Ligeti József,
kir. bir. végrehajtó.

A Vigadóban.

Kedden, Május hó 9-én nagy előadás.

EGY EST

az álmok országában.

Illúziók legújabb találmányai, s a sötét titok csodái.

Megfejthetetlen kísérletek

Psychologia, Hypnotizmus, Gondolatátvitel, Akarat-befolyás és Kopogószellemiség.

Egy műsor a pénztárnál 10 kr. Jegyek válthatók Schuster Emil urnál Főter.

Pénztárnyitás fél 7 órakor. — Kezdeté fél 8 órakor.

Közelebbi előadás csütörtökön, május 11-ikén.

S. Annetelli
igazgató.

424 1—1.

Aranka-mentes kizárólag erdélyi

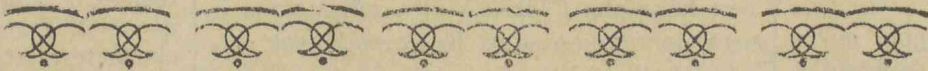
lóhere és legprimább luczernamag

a kolozs-monostori állami vetőmag vizsgáló állomás által olomzáróva a legjutányosabban beszerezhető:

Klein József és testvére czégnél **M.-Vásárhelyen.**

Mintázott ajánlatok kívánatra küldetnek!

389. 1—1

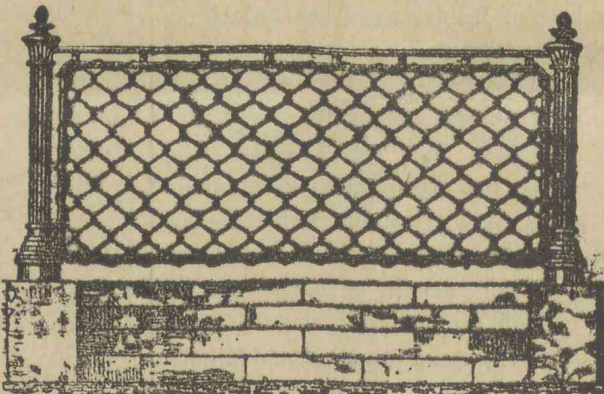

Az 1896-iki országos kiállítás alkalmával kitüntetve.

LÉBER GYULA

első erd. sodronyszövetfonat és szita-áru gyára

Kolozsavart, Torda-utca.

Ajánlja minden szakmába vágó munkáit. Ugymin kertet, erdők, vadaskertek, szőlők, sírhelyek stb. bekerítéséhez való gépfonásait; pince, padlás, felső világossági magtár és élelőkamra ablakok restélyeztetését, majorosági udvarok sodrony-fonattal való

bevenését, áthányó rosták, szén, kocsz, kavics, föld és perond válogatáshoz; szikra fogó cséplő- és egyéb gépekhez, sodrony ágybetétek (matracok).

Nemkülönbön zoldre festett légy-szövet, szelelő rosták, Backer-féle rosták és egyébféle használatra vas, réz és czin-szövetek. Kruppa sogrony-szegélyzetek különféle mintákban; fakere-be foglalt rosták, lóher-szíták és szíták különféle czelekre igen erősen készítettnek és gyári árak szerint számítottak. Acél tuskés sodrony kertek, erdők stb. bevonásához jutányos árt fel is huzatik.

— KÉPES ÁRJEGYZÉKKEL BÉRMENTVE SZOLGÁLOK. —

300. 12—20.

Kiváló tisztelettel:

LÉBER GYULA.

Hoff János maláta kivonat készítményei gyengék és betegeknek.

Hoff János

maláta egészség itala.

Általános elgyengülésnél, az alhasi szervek rendellenes működésénél, mell és gyomor-bántalmaknál, nemkülönbön a lábbadozóknak legjobban bevált és legjobban erősítő szere.

Egy palack ára 75 kr. — Öt palack bérmentve 3-75 kr.

Tíz éve, vagy már régebbi idő óta használok az Ön maláta egészségű sörét és egyéb maláta készítményeit. Ezek az egyedüli szerek, melyek feleségemnek visszaadták az egészségét.

Böger, Bécs. Hofmühlgasse.

Hoff János

sűrített maláta kivonata.

Tüdő-bajoknál, gégehurtnál, ugyminat idült köhögésnél; főleg a gyermekek légzési szerveinek megbetegedésénél a legjobb sikerrel alkalmaztatjuk. — Ize nagyon kellemes.

Egy üveg ára 1 frt. Öt üveg nérméntve 5 frt.

Maláta kivonat készítményei valóban jó és hatásos szerek. Küldjön tehát ismét 5 üveg maláta kivonatot, 1 font maláta csokoládét és 1 zacskó maláta kivonat mell-cukorkát.

Fischer G. órnagy N.-Várad.

Hoff János

maláta egészségi csokoládéja.

Gyengeség, vérszegénység, bél, idegesség, álmatlanságnál, étvágytalanságnál kitűnően bevált. Rendkívül jó ízű és tápláló. Gyenge gyermekek igen jó eredménnyel használják.

Egy csomag ára 1 frt.

Maláta csokoládéja a legkitűnőbb a mit ismerem. Ezen kellemes italt idült gyomor — illetve emésztési zavaroknál, sápkornál és általában gyengeség, mindenkor jó eredménnyel alkalmazom.

Dr. Nicolet orvos, Triebel

Hoff János

maláta-kivonat mell-cukorkái.

Öhögésnél, rekedtségnél, elnyálkásodásnál, főleg tüdőhurtnál, utólrhetlen hatású. A valódi maláta mell-cukorkákat emésztési zavar nélkül tetszés szerinti mennyiségben lehet használni.

Egy doboz ára 10 kr. — egy zacskó 30 kr.

Csodálatos volt maláta-kivonat mell-cukorkáinak hatása makacs köhögésem ellen.

Zedlitz-Neukirch lovag, Waldenburg.

Cukorkái feleségem köhögésén és a thmatikus bántalmain kitűnően segítenek.

Busch plébános, Weischütz.

Raktár Kolozsavart: Dr. Hintz Gy., Bogsch L., Székely M., Biró János, Tanács József gyógyszer-táraitban; Burger Fr. droguazletében; Segesváry és társai, Gergely F., Tihanyi A., ifj. Pere Istv., Pap Kristóf csemege és fűszerkereskedésében.

Magyarországi kizárólagos főraktár: **Török József** gyógyszer-tára Budapest, Király-utca 12.

916.18—20

Közlemények árjegyzékkel ingyen és bérmentve.

Uj! Uj! Uj üzlet!

Uj üzlet.	Gyerekek kötött harisnyák 1 évesőtől felfelé!	Szappanok, Gombok	Nadrágtartók	Zsebkendők	Dohánytárazák	Kötött harisnyák	Esfőtartók	Férfi kalapok	Férfi cipők	Férfi szlópók	Nyakkendők	Kézeltők, Gallérok	Férfi fehérneműk
Uj üzlet.	Kéztyük.	Csipkék, szallagok	Dizsziuorok	Ruha béllések	Virágok	Sines kalapdiszek	Divatos fésűk	Napernyők	Fűzők	Női kalapok	Női cipők	Női fehérneműk	Női fehérneműk

BENIGNI ZS.

női- és férfi divat rövid- és pipere áruk. Kolozsavart, Wesselényi-Miklós-utca 4. szám.

401. 3—10.

Uj! Uj! Uj üzlet!

Ny. Magyar Mihály nyomdájában Kolozsavart.